

טעג אצולק אונזרא

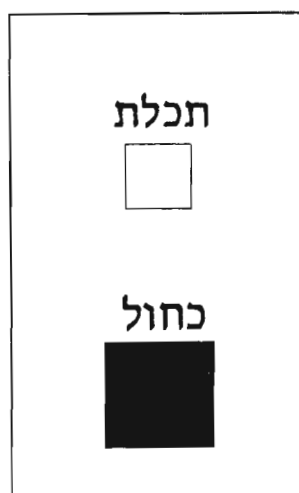
ד"ר עליזה לוי

מבחני בזק

לסינון ראשוני של מתקשים בחשבון מבחן בזק לחטיבה הצעירה (גן-כיתות א'-ב') (המשך למאמר מגליון מספר 11)

כאשר מדובר בתלמידים צעירים, יש לחפש פריט שאינו מבוסס על ידע השפה המתמטית. כמו כן חייב הפריט לבחון כשרים בסיסיים בחשיבה, המובילה לחשיבה חשבונית. זהו מעין מבחן מוכנות.

העיון בספרות המקצועית מציע מגוון של כשרים בתחום החשיבה, שעל חלקם קיים ויכוח בדבר חשיבותם, אך קיימת הסכמה כללית שהכושר לתפיסת יחסים בין אלמנטים הוא כושר בסיסי חשוב, ויסוד ליכולת המיון. בגיל צעיר יש להציג יחסים בצורה חזותית ולא בצורה סמלית. אי לכך נבחרו שני אובייקטים נייטרליים, הנבדלים זה מזה בגודל, בצבע ובמיקום, ודומים בתכונותיהם: שני ריבועים, קטן וגדול, בצבעי תכלת וכחול.

כרטיס מס' 1

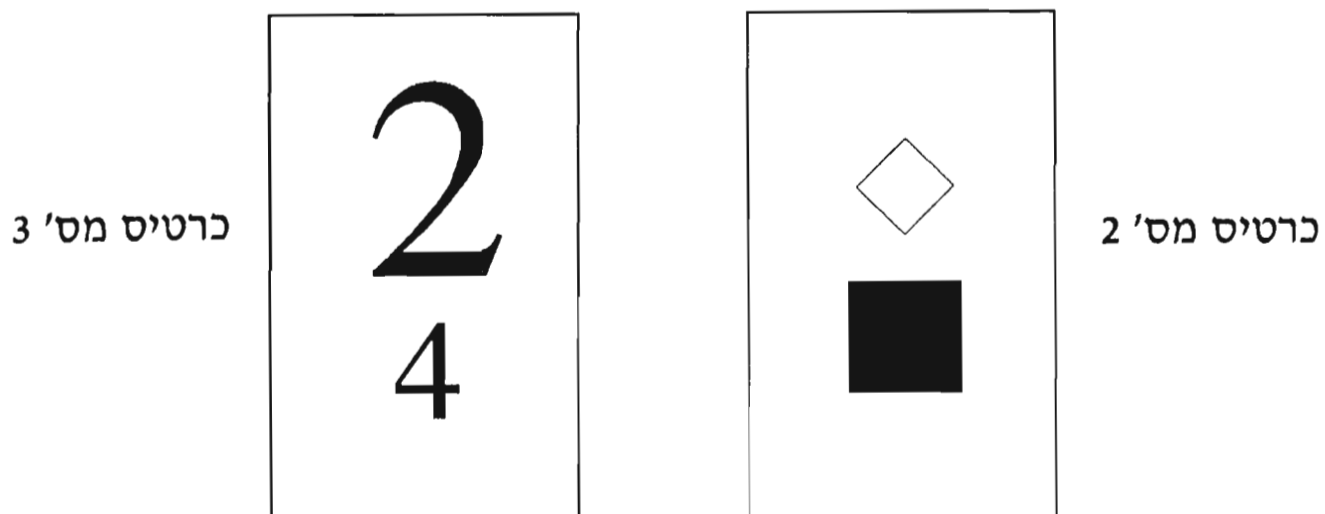
המשימה המוטלת על התלמיד, עם הצגת הכרטיס על ידי הבוחן, "לומר כל מה שיש לומר על הכרטיס". המאבחן רושם בדף המחולק לשני חלקים: בצד אחד את דברי התלמיד ובצד השני את התנהגותו.

במבחן חלוץ שנערך קיבלנו את היחסים הבאים:

1. יחסי גודל - קטן/גדול
2. יחסי עוצמה-צבע - חלש/חזק, בהיר/כהה
3. יחסי שוויון
4. יחסי מרחב - למעלה/למטה, ימין/שמאל
5. יחסי הכלה - הקטן נכנס לגדול, פי...
6. יחסי הכללה - שניהם ריבועים
7. יחסי ניגוד ניגודיות, דמיון למרות השוני
8. יחסים גרפיים.

התלמידים החלשים, על פי עדות הגננות או המורות, התייחסו בדרך כלל לשני היחסים הבולטים והפשוטים - גודל וצבע. התלמידים הטובים התייחסו לארבעה או חמישה יחסים.

ניתן לשפר או להרחיב את המבחן בעזרת כרטיס או שניים על פי אותו עקרון.

בכרטיס מס' 2 היחסים במרחב מורכבים יותר; ואילו בכרטיס מס' 3, שבו האובייקטים לקוחים מתוך החשבון, יחסי הניגודיות בולטים יותר: הספרה 2 גדולה יותר בצורתה אך קטנה מערכה של הספרה 4. כרטיס מס' 3 מתאים יותר לכיתה ב' ואולי אף לכיתה ג'.